

تاریخچه صنعت لیزینگ ایران در گذر زمان

صنعت لیزینگ در ایران، با قدمتی بیش از نیم قرن، مسیری پر فراز و نشیب را طی کرده است.

به گزارش **چابک آنلاین**، صنعت لیزینگ در ایران در اوایل دهه ۵۰ با تأسیس اولین شرکت لیزینگ با مشارکت فنی و مالی فرانسویان آغاز به کار کرد. در سال ۱۳۵۶، دومین شرکت لیزینگ به نام آریا لیزینگ نیز تأسیس شد. در سال ۱۳۶۰، دو شرکت لیزینگ بزرگ موجود در آن زمان ملی شدند و در سال ۱۳۶۲، لیزینگ در قالب عقد اجاره به شرط تملیک به رسمیت شناخته شد.

با گذشت زمان و ایجاد ثبات نسبی در وضعیت اقتصادی کشور، صنعت لیزینگ وارد مرحله جدیدی از توسعه گردید. در سال ۱۳۷۳، با تأسیس شرکت پارس لیزینگ، بخش خصوصی به طور رسمی وارد عرصه لیزینگ شد و رقابت در این صنعت افزایش یافت. این رویداد نقطه عطفی در تاریخ لیزینگ ایران محسوب می‌شود، چرا که ورود بخش خصوصی به این صنعت، نوآوری و تنوع خدمات را به همراه داشت. در سال ۱۳۸۱، به منظور ایجاد هماهنگی و نظارت بیشتر بر فعالیتهای شرکت‌های لیزینگ، انجمن لیزینگ ایران تأسیس شد. این انجمن با گرد هم آوردن شرکت‌های لیزینگ، به دنبال بهبود استانداردهای صنعت و ایجاد یک فضای رقابتی سالم بود.

سال ۱۳۸۳، با تصویب قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی، چارچوب قانونی فعالیتهای شرکت‌های لیزینگ مشخص‌تر شد و امکان فعالیت سازمان‌یافته و حرفه‌ای برای آن‌ها فراهم شد. این قانون، ضمن ایجاد نظارت بر فعالیتهای لیزینگ، به توسعه و گسترش این صنعت کمک شایانی کرد. با این حال، در سال ۱۳۸۴، به منظور کنترل بیشتر بر بازار لیزینگ و جلوگیری از افزایش بی‌رویه تعداد شرکت‌ها، ثبت شرکت‌های جدید لیزینگ متوقف شد. این تصمیم، اگرچه به کاهش رقابت شدید کمک کرد، اما از سوی دیگر، مانع ورود شرکت‌های جدید و نوآور به این صنعت شد.

به طور خلاصه، در دهه‌های اخیر، صنعت لیزینگ در ایران با ورود بخش خصوصی، تأسیس انجمن لیزینگ و تصویب قوانین حمایتی، رشد قابل توجهی داشته است. با این حال، محدودیت‌هایی نیز بر این صنعت اعمال شده که بر روند توسعه آن تأثیرگذار بوده است. با گسترش فعالیت‌های شرکت‌های لیزینگ، نیاز به نظارت و تنظیم‌گری بیشتر بر این صنعت احساس شد.

در سال ۱۳۸۵، کانون شرکت‌های لیزینگ ایران تأسیس شد و سقف نرخ سود برای فعالیت‌های لیزینگ تعیین شد. این اقدامات با هدف ایجاد نظم و انضباط بیشتر در بازار لیزینگ انجام شد. یک سال بعد، در سال ۱۳۸۶، دستورالعمل جامعی برای نحوه تأسیس و فعالیت شرکت‌های لیزینگ تصویب شد. این دستورالعمل، چارچوب قانونی فعالیت شرکت‌های لیزینگ را مشخص کرد و به شفاف‌سازی روابط بین شرکت‌های لیزینگ، مشتریان و نهادهای نظارتی کمک کرد. با این حال، صنعت لیزینگ در ایران با چالش‌های مختلفی نیز مواجه بوده است.

در سال ۱۳۸۸، محدودیت‌هایی برای سرمایه‌گذاری بانک‌ها در شرکت‌های لیزینگ اعمال و ورود این شرکت‌ها به بخش ساختمان مسکونی ممنوع گردید. این محدودیت‌ها، از یک سو برای جلوگیری از تمرکز بیش از حد قدرت در دست بانک‌ها و از سوی دیگر، به دلیل جلوگیری از ایجاد حباب در بازار مسکن اعمال شد.

در سال ۱۳۹۰، با اتخاذ سیاست‌های انقباضی پولی، شرایط برای فعالیت شرکت‌های لیزینگ دشوارتر شد. افزایش نرخ سود و کاهش نقدینگی، تأثیر منفی بر توانایی شرکت‌های لیزینگ در ارائه تسهیلات داشت.

در سال ۱۳۹۴، با انحلال انجمن‌ها و کانون‌های قبلی و تأسیس انجمن ملی لیزینگ ایران، تلاش شد تا یکپارچگی و هماهنگی بیشتری در فعالیت‌های شرکت‌های لیزینگ ایجاد شود.

در نهایت، در سال ۱۳۹۵، دستورالعمل جدید لیزینگ تصویب شد. این دستورالعمل، با در نظر گرفتن تجربیات گذشته و تغییرات بازار، به روزرسانی شد و الزامات جدیدی را برای فعالیت شرکت‌های لیزینگ تعیین کرد.

به طور خلاصه، صنعت لیزینگ در ایران در طول سال‌های گذشته با فراز و نشیب‌های زیادی مواجه بوده است.

از یک سو، تلاش شده تا با تصویب قوانین و مقررات، نظم و انضباط در این صنعت ایجاد شود و از سوی دیگر، محدودیت‌هایی نیز بر فعالیت شرکت‌های لیزینگ اعمال شده است. این چالش‌ها، بر عملکرد و توسعه صنعت لیزینگ تأثیرگذار بوده است.

در نهایت می‌شود گفت که صنعت لیزینگ در ایران با فراز و نشیب‌های فراوان، از یک صنعت نوپا به یکی از ارکان اقتصاد کشور تبدیل شده است.

برخی از مهم‌ترین تحولات این صنعت عبارتند از:

ملی شدن و خصوصی‌سازی: صنعت لیزینگ در ایران مسیری از ملی شدن به خصوصی‌سازی را طی کرده است.

تنظیم‌گری: بانک مرکزی به عنوان نهاد ناظر، نقش مهمی در تنظیم‌گری این صنعت داشته است.

گسترش ابزارهای مالی: لیزینگ‌ها علاوه بر عقد اجاره به شرط تملیک، از ابزارهای مالی دیگری مانند فروش اقساطی و مشارکت مدنی نیز استفاده می‌کنند.

چالش‌ها: نوسانات اقتصادی، تغییر قوانین و مقررات، رقابت شدید و محدودیت‌های اعتباری از جمله چالش‌های پیش روی این صنعت هستند.

با توجه به اهمیت لیزینگ در تأمین مالی تجهیزات و ماشین‌آلات، می‌توان انتظار داشت که این صنعت در آینده نیز رشد و توسعه یابد. با این حال، موفقیت لیزینگ‌ها به عواملی همچون ثبات اقتصادی، بهبود فضای کسب و کار، حمایت‌های دولتی و توانایی تطبیق با تغییرات بازار بستگی دارد.